

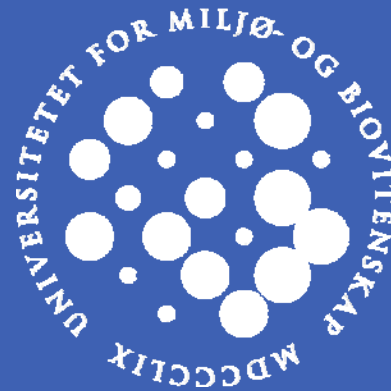
Jordbruksråvarer som energibærere:

Prisrelasjoner mellom energi og jordbruksråvarer

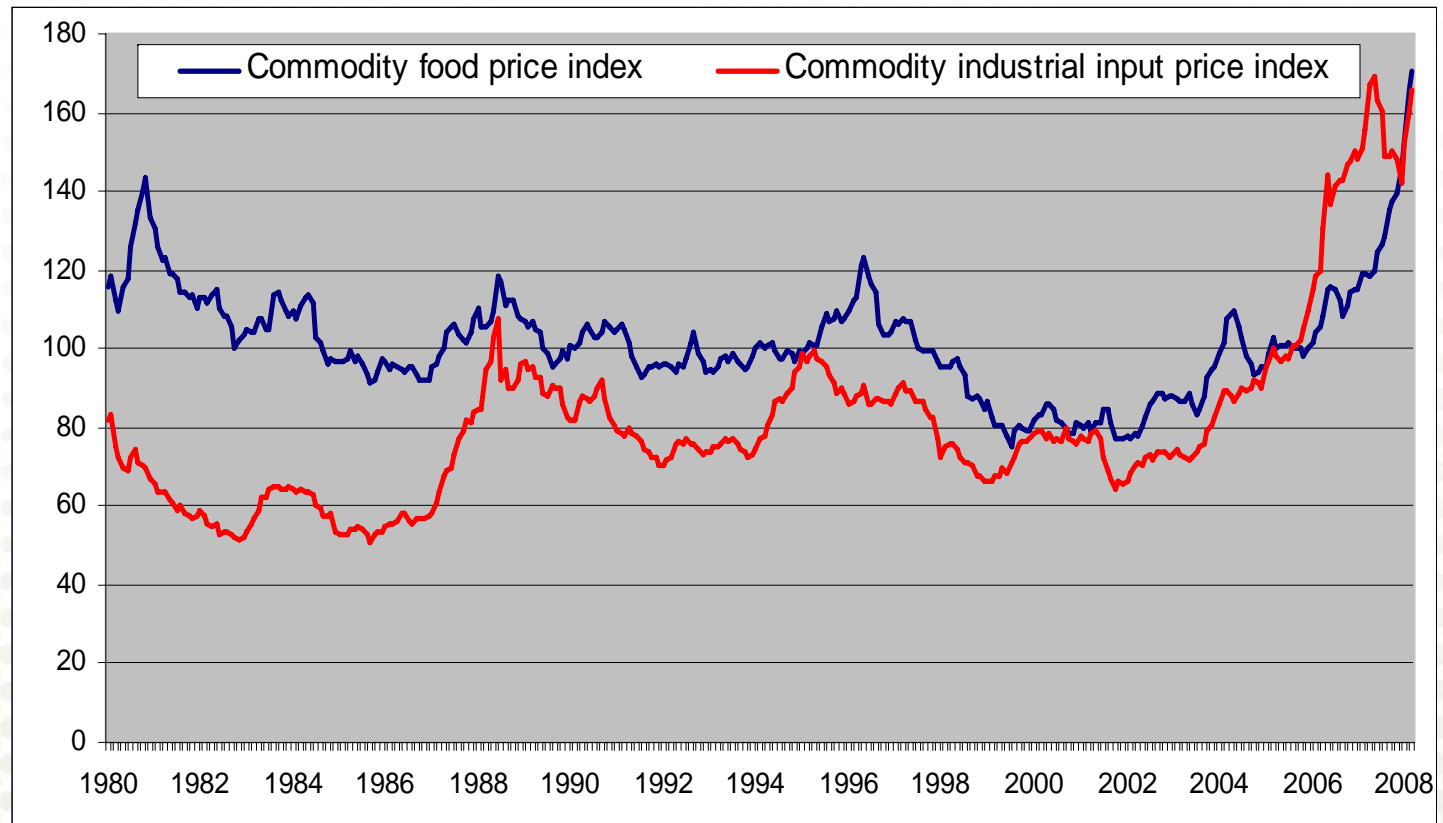
Presentasjon av mastergradsoppgave

Ole Lislebø, UMB

Halden, Mai 19, 2008

Hvorfor?

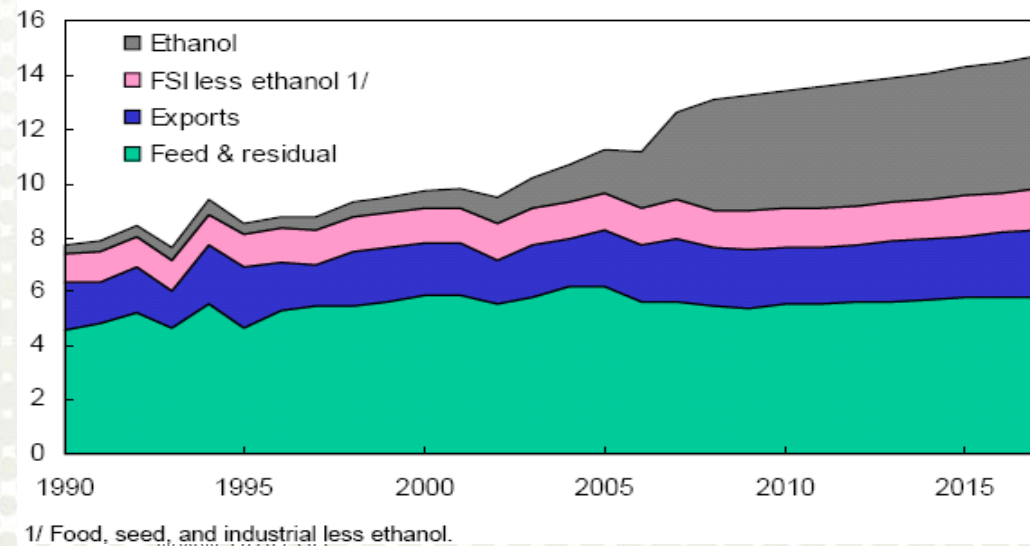
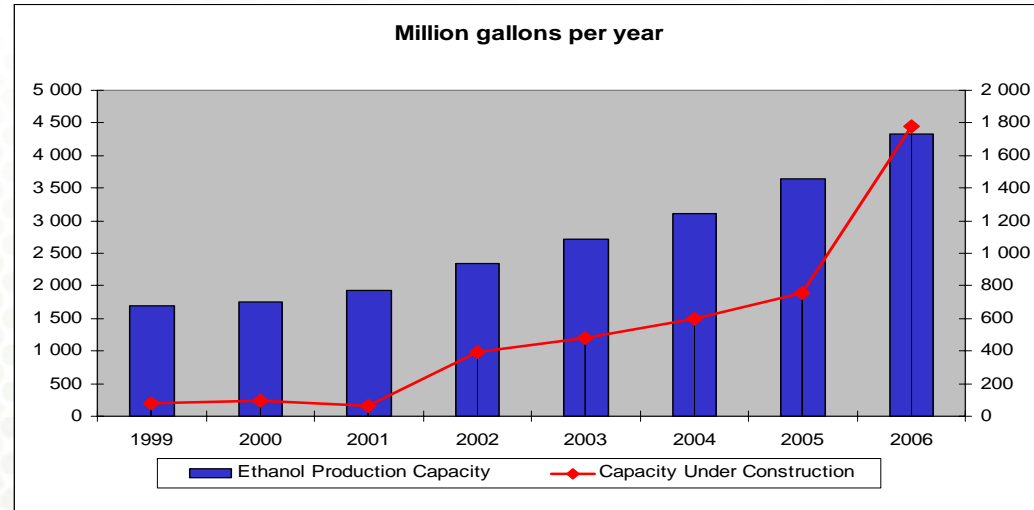
● Kilde: IMF

Berørte temaer i oppgaven

- Prisrelasjoner på kort og lang sikt
 - Volatilitet
 - Strukturelle brudd i priser og prisrelasjoner
 - Valutakursens påvirkning
-
- Metodikk: Tidsserieøkonometri
 - Data: ukentlige spotpriser notert i dollar, 1995(43)-2008(1).

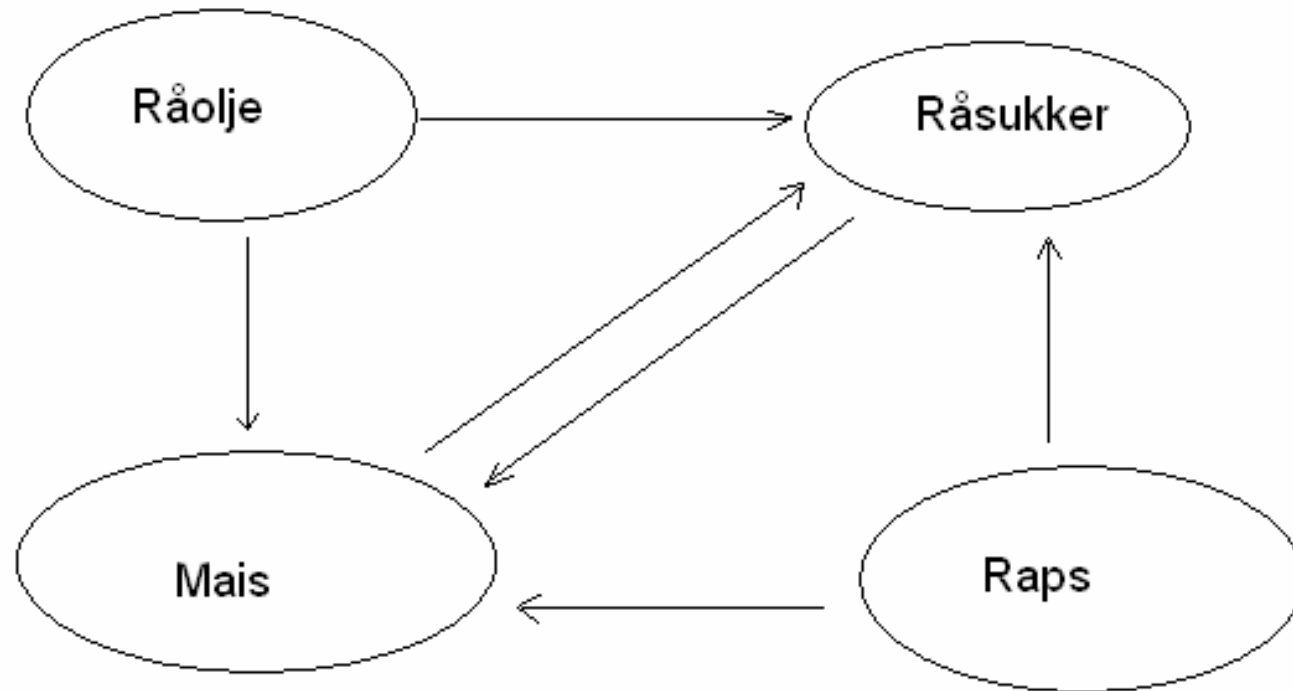
Hvordan kan energiprisen påvirke priser på jordbruksråvarer?

- Historisk gjennom priser på innsatsfaktorer
 - Drivstoff
 - Elektrisitet
 - Kunstgjødsel
- Hva er nytt? Biodrivstoff

Kortsiktig prisdynamikk mellom råolje og jordbruksråvarer

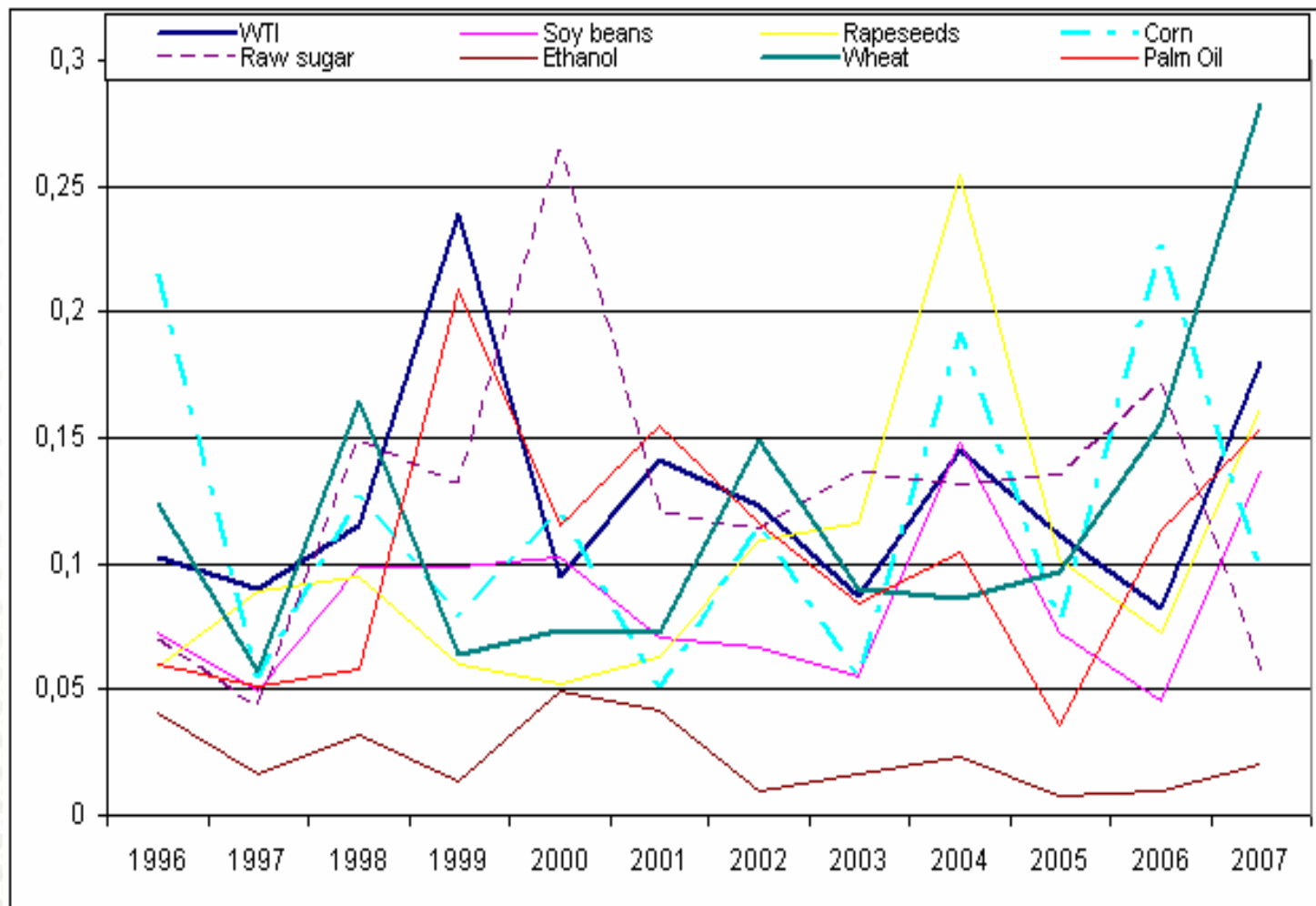
1995(43)-2008(1)

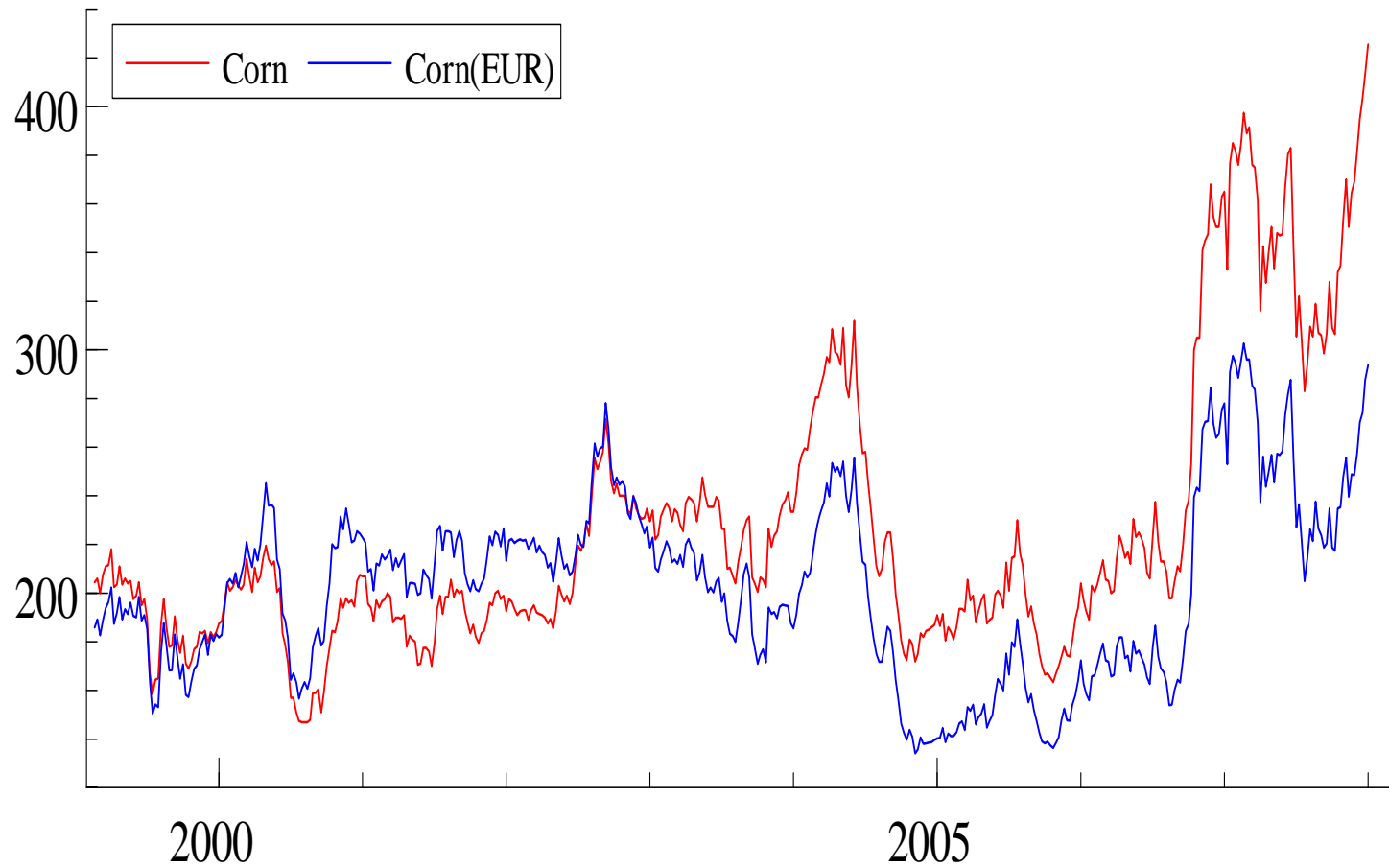
Langsiktige prisdynamikk

- Mais har en langsiktig sammenheng med olje siden 2004
 - 2004-2006
 - Langsiktig elastisitet på 0.97
 - 2006-2008
 - Langsiktig elastisitet på 4.55
 - Prisstigningen på olje har i perioden bidratt til en økning i maispris på 153 US cents (69 % av økningen i maispris, alt annet likt).
- Andre jordbruksråvarer har mer diffuse resultater
 - Tegn til tettere linker i 2007, men fanges ikke opp av modellen.

Coefficient of variation

Valutakurens påvirkning

Modell for maisprisen

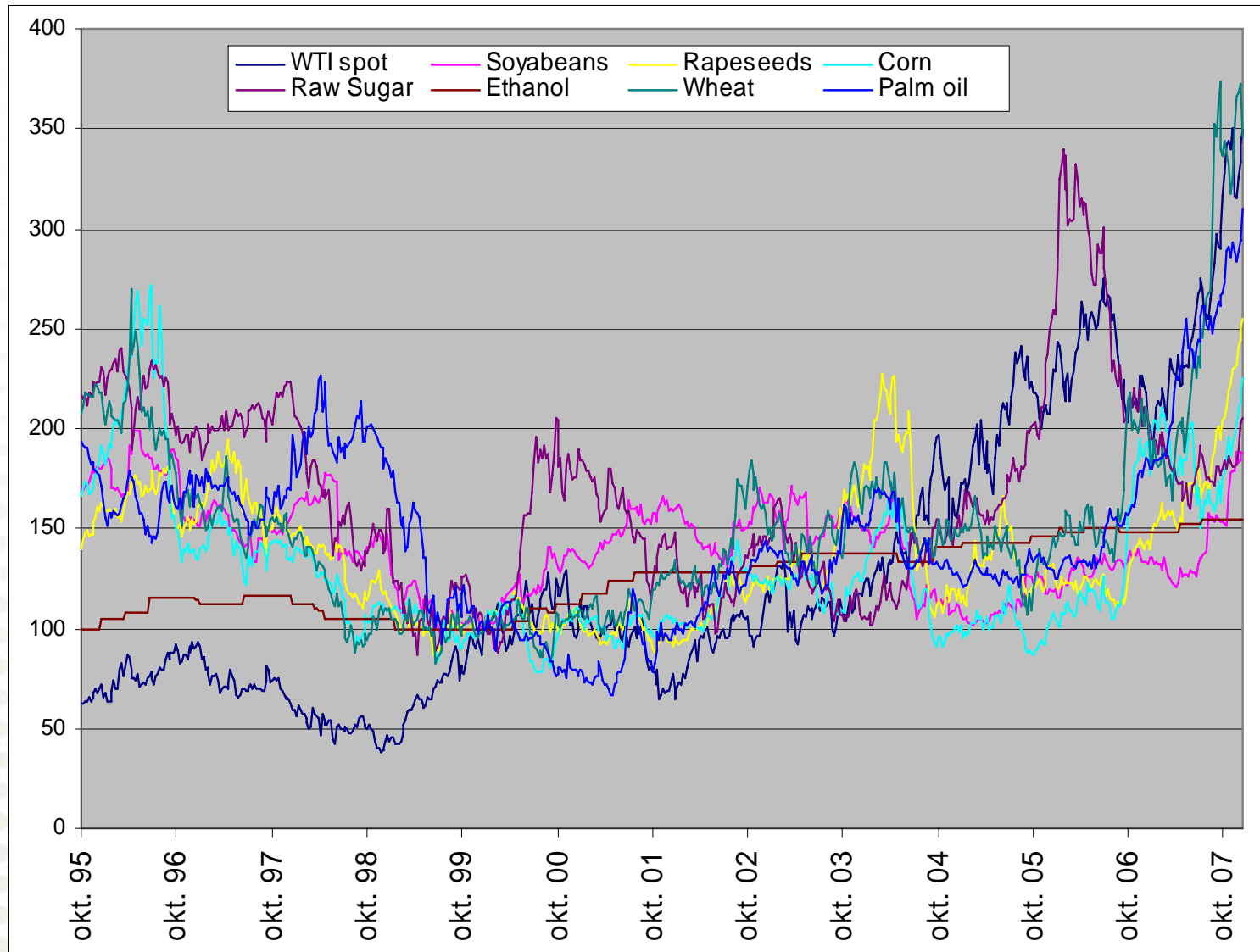
$$\Delta P^C_t = \alpha_0 + \alpha_1 P^C_{t-1} + \alpha_2 P^{WTI}_{t-1} + \alpha_3 P^R_{t-1} + \sum_{m=0}^1 \delta_m \Delta P^C_{t-m} + \sum_{m=0}^1 \gamma_m \Delta P^{WTI}_{t-m} + \sum_{m=0}^1 \gamma_m \Delta P^R_{t-m} + \varepsilon_t$$

Table 18 Corn price dependency on other agricultural and energy commodities in different time periods. Only the significant variables are reported.

	1995(42)- 1997(52)		1998(1)- 1999(52)		2000(1)- 2001(52)		2002(1)- 2003(52)		2004(1) - 2005(52)		2006(1) - 2008(1)	
	Coeff	t-value	Coeff	t-value	Coeff	t-value	Coeff	t-value	Coeff	t-value	Coeff	t-value
DLCorn_1												
Constant	0,1163	1,80							0,1163	2,46	0,1232	2,56
DLWTI									-0,0904	1,38		
DLWTI_1					0,0532	1,22	0,0778	1,43				
DLRapeseeds	0,3336	2,73			0,8327	8,67	0,1880	1,81	0,1687	2,52	0,7702	5,25
DLRapeseeds_1	0,2517	2,00	0,7815	8,78			0,1455	1,33	0,2454	3,06	0,3320	1,98
WTI_1					-0,0013	1,64			-0,0010	2,02	-0,0019	1,92
Rapeseeds_1									0,0002	3,29	0,0002	2,03
Corn_1			-0,0003	1,80	-0,0003	1,85	-0,0003	1,75	-0,0010	3,50	-0,0004	2,87
R²	0,14		0,52		0,48		0,13		0,38		0,30	
DW	2,06		1,95		2,01		1,91		1,97		2	
Observations	113		104		104		104		104		105	

Critical t-values: 1 percent: 2.36, 5 percent: 1.66, 10 percent: 1.29.

Indeks, 2000=100

Kan biodrivstoff få skylden for de høye matprisene?

- Matvaremarkedene er komplekse, og en enkelt variabel kan ikke forklare "matkrisa".
- Etterspørselen har vokst kraftig
 - Økonomisk vekst i bl.a. Kina og India, dreining i forbruk mot kjøtt og meierivarer, populasjonsvekst og biodrivstoff.
- Tilbudssiden reagerer tregt
 - Knapphet på dyrkbart areal og vann, høye priser på innsatsfaktorer, lavere produktivitsvekst.
- Verdens matvarelagre er på historiske bunnivå, noe som gjør markedene ekstra sårbare.
- Totalt sett er andelen av mat brukt til drivstoff liten. Men i et presset globalt marked (bratt tilbudskurve) kan selv en liten endring i etterspørsel føre til store prishopp.

Hva har jeg lært?

- Mange strukturelle brudd er avdekket for alle prisene.
 - Tegn til en tettere link mellom råolje og jordbruksråvarer
 - På kort sikt virker råolje og raps som prisdrivere i markedet
 - Mais har en langsiktig sammenheng med oljeprisen fra 2004, og sammenhengen er tiltakende
 - Palme olje, soyabønner og råsukker har også brudd i 2007 som kanskje kan (delvis) forklares etterspørselen etter biodrivstoff
- Metodikken: Godt egnet til å avdekke nye markedsstrukturer og til å identifisere nye prisrelasjoner. Svakheten er at den ikke kan forklare hvorfor endringene skjer.

Takk for meg!

Presentasjon av mastergradsoppgave

Ole Lislebø, UMB

Halden, Mai 19, 2008

